

NACIONĀLĀ ELEKTRONISKO
PLAŠSAZIŅAS LĪDZEKĻU PADOME

Rīgā, 2020.gada 29.oktobrī

LĒMUMS Nr.373 (1801200001320-2)

Par administratīvā soda uzlikšanu administratīvā pārkāpuma lietā Nr. 18012000001320

Izskatot 2020.gada 3.septembrī uzsākto administratīvā pārkāpuma lietu Nr.18012000001320, Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu Padome (turpmāk arī – Padome) šādā sastāvā – Padomes priekšsēdētājs Ivars Ābolinš, Padomes priekšsēdētāja vietniece Aurēlija Ieva Druvieta, Padomes loceklis Patriks Grīva, Padomes loceklis Jānis Eglītis, Padomes locekle Ieva Kalderauska, attālināti piedaloties elektroniskā plašsaziņas līdzekļa SIA “Baltkom radio” pārstāvjiem,

konstatē:

[1] Padomes Monitoringa departaments ir veicis elektroniskā plašsaziņas līdzekļa SIA “Baltkom radio” (turpmāk arī – Baltkom radio) programmas „Baltkom Radio” (turpmāk arī – Programma) 2020.gada 8.jūlija raidījumu pārbaudi par tā atbilstību Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma (turpmāk arī – EPLL) prasībām.

[2] Padomes locekļi ir iepazinušies ar Padomes Monitoringa departamenta 2020.gada 2.septembra pārbaudes ziņojumu Nr. P/2020/6-6/117, kurā tika konstatēts, ka Programmā 2020.gada 8.jūlijā no pulksten 14:08:20 līdz pulksten 14:50:20 tiek izplatīts raidījums „*Abonent dostupen*” (turpmāk arī – Raidījums) un to vada žurnālisti Anna Smirnova un Vadims Radionovs. Abi žurnālisti no radio studijas Rīgā tiešajā ēterā attālināti intervē Krievijas politiķi Vladimiru Žirinovski (*partijas LDPR vadītāju*), kā arī organizē tiešajā ēterā radio klausītāju jautājumu uzdošanu Raidījuma viesim. Padome ir konstatējusi, ka Raidījumā, iespējams, ir pārkāpts EPLL 26.panta 7.punkts, kurā noteikts, ka raidījumos nedrīkst ietvert aicinājumus, kas apdraud valsts drošību.

[2.1] Monitoringa gaitā konstatēts, ka cita starpā, V.Žirinovskis pauž dažāda veida informāciju par turpmāk norādītajām tēmām (turpmāk arī – Monitoringa rezultāti):

[2.2] (*no pulksten 14:14:27*) tiek teikts, ka latviešu strēlnieki 1918.gada 6.jūlijā Maskavā apspieda Eseru dumpi un tādējādi palīdzēja Ļeņinam saglabāt Padomju varu. Latviešu strēlnieki esot iejaukušies citas valsts lietās;

[2.3] (*no pulksten 14:15:54*) tiek runāts par to, ka, ja viņš, bet nevis Jeļcins, 1991.gada jūnijā notikušajās Krievijas prezidenta vēlēšanās, tiktu ievēlēts par Krievijas prezidentu, tad šodien virs Rīgas plīvotu Krievijas karogs un netiktu aizvērta neviena krievu skola;

[2.4] (*no pulksten 14:17:35*) tiek teikts, ka Latvijas teritorija nonākusi Krievijas sastāvā saskaņā ar 1721.gada Nīštates miera līgumu. V.Žirinovskis uzaicina abus žurnālistus nākamajā gadā braukt uz Maskavu un svinēt šī līguma noslēgšanas 300.gadadienu. Viņš uzklāšot galdu labākajā Maskavas restorānā un tā atzīmēšot šo jubileju. V.Žirinovskis turpina un saka, ka Putinam esot taisnība par 1940.gadu, kad Latvija esot likumīgi iekļauta PSRS sastāvā. Toties 1920.gadā esot notikusi nelikumīga Latvijas izstāšanās no Padomju Krievijas, jo Padomju Krievija izstāšanos nevēlējās, bet Rietumu valstis to uzspieda. 1940.gadā tikusi atjaunota vēsturiskā taisnība un tas parādot to, ka Rietumu valstis atzina Pirmā Pasaules kara laikā nosprausto Kerzona līniju, t.i, ka Baltijas valstis esot Krievijas teritorija;

[2.5] (*no pulksten 14:45:54*) tiek teikts, ka Latvijā visi 40% krievu un daļa latviešu vēloties atjaunot Padomju Savienību. Nākotnē visiem krieviņiem Baltijā, Gruzijā un citās bijušajās padomju republikās būšot viena valsts – liela un demokrātiska Krievija. Tomēr, ja kuras no republikām ļoti gribēšot, lai jau paliektot kā neatkarīgas valstis. Noslēgumā V.Žirinovskis saka, ka viņš gribot iekāpt vilcienā Maskavā Rīgas stacijā un aizbraukt pa tiešo uz Jūrmalu un, kur pa vidu nebūtu robežu un NATO kara spēka.

[3] 2020.gada 3.septembrī Padome ir pieņēmusi lēmumu Nr.294 par administratīvā pārkāpuma procesa uzsākšanu administratīvā pārkāpuma lietā Nr.18012000001320 par iespējamo Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 80.panta pirmajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu SIA “Baltkom Radio” darbībā.

[4] Padome informēja Baltkom Radio par 2020.gada 3.septembrī pieņemto lēmumu uzsākt administratīvā pārkāpuma procesu lietā Nr. 18012000001320, kā arī pieprasīja sniegt paskaidrojumus par iespējamo pārkāpumu.

[5] Padome 2020.gada 22.septembrī ir saņēmusi Baltkom Radio paskaidrojumus, kuros elektroniskais plašsaziņas līdzeklis pārkāpumu neatzīst, pamatojot viedokli ar turpmāk norādītajiem argumentiem:

[5.1] EPLL 26.panta 7.punkts nosaka to, ka elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmās un raidījumos nedrīkst ietvert “*aicinājumu, kas apdraud valsts drošību vai būtiski apdraud sabiedrisko kārtību vai drošību.*” Latviešu valodas skaidrojošā vārdnīcā Letonika.lv nosaka vārda “aicinājums” nozīmi, skaidrojot tā sinonīmu “ierosme” un “pamudinājums” nozīmi: 1) iekšējs vai ārējs pamudinājums, rosinājums darboties, negaidot aicinājumu no kāda cita, bet iesaistot darbībā arī citu (citus); gatavība darbību uzsākt, arī uzsākšana, virzīšana; patstāvīgas aktīvas darbošanās spēja; 2) iekšējs vai ārējs rosinājums, aicinājums ko darīt, darīt ātrāk, labāk, iekšēja garīga tieksme, kas balstās uz emocijām un gribu un vada cilvēku viņa darbībā; ārējs ierosinājums ko uzsākt, fakts, apstākļi (atzinība, uzslava u.tml.), kas rosina ko darīt ātrāk, labāk.

[5.2] Attiecībā uz Padomes norādīto frāzi “*no pulksten 14:14:27 tiek teikts, ka latviešu strēlnieki 1918.gada 6.jūlijā Maskavā apspieda Eseru dumpi un tādējādi palīdzēja Ļeņinam saglabāt Padomju varu. Latviešu strēlnieki esot iejaukušies citas valsts lietās*” Baltkom Radio norāda – Izteiciens par latviešu strēlniekiem skanēja kā mēģinājums interpretēt vēsturiskus notikumus, izmantojot klišeju. Taču žurnālistu jautājuma būtība bija balsojumā par Krievijas Satversmes grozījumiem, tāpēc viņi, tālāk neiedziļinoties nomāc Žirinovska abstrakto argumentāciju un lūdz viņu atgriezties pie jautājuma būtības.

[5.3] Attiecībā uz Padomes norādīto frāzi “*(no pulksten 14:15:54) tiek runāts par to, ka, ja viņš, bet nevis Jeļcins, 1991.gada jūnijā notikušajās Krievijas prezidenta vēlēšanās, tiktu ievēlēts par Krievijas prezidentu, tad šodien virs Rīgas plīvotu Krievijas karogs un netiktu aizvērta neviena krievu skola,*” Baltkom Radio norāda, ka frāze “ja es būtu Krievijas prezidents, virs Rīgas plīvotu Krievijas karogs” tiek izņemta no konteksta. Ja klausīties interviju pilnībā, kļūst skaidrs, ka Žirinovskis runā par to, ka, ja viņš, nevis Jeļcins, būtu uzvarējis Krievijas prezidenta vēlēšanās 1991. gada 12. jūnijā, tad GKChP pučs nebūtu noticis, un kā rezultātā - PSRS sabrukums. Tās ir hipotētiskas domas par vēstures alternatīvu, nevis par jebkādiem pašreizējiem plāniem. Turklāt raidījuma vadītāji Žirinovskim nekavējoties atgādina “par cieņu pret citas valsts suverenitāti”, uz ko viņš atbild, ka runā par laiku, kad Latvija vēl bija Padomju Savienības sastāvdaļa un pasaules kopiena vēl nebija atzinusi Latvijas neatkarību.

[5.4] Attiecībā uz Padomes norādīto frāzi “*(no pulksten 14:17:35) tiek teikts, ka Latvijas teritorija nonākusi Krievijas sastāvā saskaņā ar 1721.gada Nīštates miera līgumu.*”

V.Žirinovskis uzaicina abus žurnālistus nākamajā gadā braukt uz Maskavu un svinēt šī līguma noslēgšanas 300.gadadienu. Viņš uzklāšot galdu labākajā Maskavas restorānā un tā atzīmēsot šo jubileju. V.Žirinovskis turpina un saka, ka Putinam esot taisnība par 1940.gadu, kad Latvija esot likumīgi iekļauta PSRS sastāvā. Toties 1920.gadā esot notikusi nelikumīga Latvijas izstāšanās no Padomju Krievijas, jo Padomju Krievija izstāšanos nevēlējās, bet Rietumu valstis to uzspieda. 1940.gadā tikusi atjaunota vēsturiskā taisnība un tas parādot to, ka Rietumu valstis atzina Pirmā Pasaules kara laikā nosprausto Kerzona līniju, t.i, ka Baltijas valstis esot Krievijas teritorija” Baltkom Radio norāda, ka Žirinovskis stāstot par 18.gadsimta vēsturiskajiem notikumiem, min, ka patreizējā Latvijas teritorija saskaņā ar Nīštates miera līgumu (1721), kas noslēdza Ziemeļu karu starp Krieviju un Zviedriju, kļuva par Krievijas impērijas daļu. Tas ir vēsturisks fakts, pats miera līgums ir vēsturisks dokuments: https://lv.wikipedia.org/wiki/N%C4%AB%C5%A1tates_miera_l%C4%ABgums Turklāt Žirinovskis pauda savu viedokli par 1940. gada notikumiem, uzsverot, ka 1940. gadā praktiski tika atjaunotas Krievijas impērijas pirmsrevolūcijas robežas.

[5.5] Attiecībā uz Padomes norādīto frāzi “(*no pulksten 14:45:54*) tiek teikts, ka Latvijā visi 40% krievu un daļa latviešu vēloties atjaunot Padomju Savienību. Nākotnē visiem krieviņiem Baltijā, Gruzijā un citās bijušajās padomju republikās būšot viena valsts – liela un demokrātiska Krievija. Tomēr, ja kādas no republikām ļoti gribēsot, lai jau paliektot kā neatkarīgas valstis. Noslēgumā V.Žirinovskis saka, ka viņš gribot iekāpt vilcienā Maskavā Rīgas stacijā un aizbraukt pa tiešo uz Jūrmalu un, kur pa vidu nebūtu robežu un NATO kara spēka, Baltkom Radio norāda – Attiecībā uz "Padomju Savienības atjaunošanu" – kā atzīmēts pašā NEPLP vēstulē – intervijā Žirinovskis nepieļāva sev šādu frāzi. Viņš tikai pauz viedokli, ka daudzām tautām būtu labāk apvienoties ar krieviņiem brīvā attīstītā valstī, bet – kā viņš uzsver – tikai uz brīvprātības pamata. Programmas pašās beigās viņš runā par savu sapni ierasties Jūrmalā ar vilcienu, bez robežu šķērsošanas – konkrēti nenorādot, ko viņš domā (var pieņemt, ka Krievija var kļūt par Eiropas Savienības dalībvalsti).

[5.6] Novērtējot V.Žirinovska teikto, ir konstatēts, ka visa sniegtā informācija ir viņa personīgais viedoklis par vēsturiskajiem notikumiem, kurš nesatur nekādus aicinājumus, tajā skaitā *aicinājumu, kas apdraud valsts drošību vai būtiski apdraud sabiedrisko kārtību vai drošību*. Vladimira Žirinovska viedokļi un piemērotie argumenti populistiski, tie atspoguļo mūsdienu krievu „vēsturiskās skolas” viedokli, taču visi V.Žirinovska izteicieni paliek vēsturisko vērtējumu ietvaros. Tie nesatur nekādus aicinājumus un draudus Latvijas valstij.

[5.7] Baltkom radio neatbalsta V.Žirinovska viedokli un vēstures interpretācijas.

[5.8] Izvēloties studijas viesi, Baltkom radio žurnālisti mēģina nodrošināt viedokļu daudzveidību un paplašināt auditorijas priekšstatus par notikumiem un to interpretācijām. Pēdējā laika periodā raidījumā "Abonents" piedalījušies sekojoši viesi, kuru skaitā ir Krievijas un Baltkrievijas liberālās opozīcijas pārstāvji vai Ukrainas politiķi, vai ārvalstu žurnālisti un politologi, kas pazīstami ar savu stingro nostāju pret pašreizējo Krievijas valdību (paskaidrojumos uzskaitīti raidījumu dalībnieki).

[5.9] Baltkom radio, ir politiski neitrāla radiostacija, un realizējot brīvas žurnālistikas žanru – Intervijas, mēģina nodrošināt sabiedrībai dažādo cilvēku viedokļu daudzveidību. Turklāt sniegto viedokļu neatbilstība mūsu valstī pieņemtajiem viedokļiem automātiski nenozīmē, ka šie viedokļi, kas pieņemami kā vēsturisko notikumu interpretēšana, ir aicinājumi, kas apdraud valsts drošību vai būtiski apdraud sabiedrisko kārtību vai drošību.

[5.10] Tiek izteikts lūgums izbeigt administratīvā pārkāpuma lietvedību.

[6] Lietas izskatīšanas laikā Baltkom radio pārstāvji uzturēja iepriekš paskaidrojumos sniegto viedokli. Advokāte pauda nostāju, ka Žirinovskis ir odioza personība un tā ir viņa stiprā puse, tāpēc viņš tiekot ekspluatēts no mediju puses, lai piesaistītu auditoriju ar viņa pausto demagoģiju. Turpinājumā citēja un atsaucās uz Padomē iesniegto Baltkom radio paskaidrojumu. Tika norādīts, ka viedokļu daudzveidība esot mediju virsuzdevums un Baltkom radio pieturoties pie šī principa. Tiek norādīts, ka Padome nepamatoti pieņēmusi lēmumu par Latvijas valsts drošības apdraudējumu un uzskata, ka tas ir tikai viena Krievijas politiķa viedoklis. Uz Padomes jautājumu par to, vai Baltkom radio savu vainu atzīst, SIA "Baltko radio" norādīja, ka savu vainu neatzīst.

Ievērojot konstatēto, Padome

s e c i n a :

[7] Baltkom radio Programmā izplatīto raidījumu 2020.gada 8.jūlijā saturu apliecina Padomes veiktie Programmas 2020.gada 8.jūlija ieraksti.

[8] EPLL 26.pants nosaka to, ko elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmās un raidījumos nedrīkst ietvert un, konkrēti, šā panta 7.punkts nosaka, ka nedrīkst ietvert *"aicinājumu, kas apdraud valsts drošību vai būtiski apdraud sabiedrisko kārtību vai drošību"*.

[9] Kā liecina Monitoringa rezultāti, V.Žirinovskis ir teicis to, ka, ja viņš, bet nevis Jeļcins, 1991.gada jūnijā notikušajās Krievijas prezidenta vēlēšanās, tiktu ievēlēts par Krievijas prezidentu, tad šodien virs Rīgas plīvotu Krievijas karogs un netiktu aizvērtā neviena krievu skola. Aicinot virs līgas plīvot Krievijas karogam, noliedzot Latvijas valsts leģitimitāti izstāšanos 1920.gadā no Padomju Krievijas, noliedzot Latvijas valsts nelikumīgu inkorporāciju Padomju Savienības sastāvā 1940.gadā, apšaubot 1990.gada 4.maijā atjaunotās Latvijas valsts pastāvēšanu un nākotnē prognozējot lielu Krieviju, kuras sastāvā ir bijušās Padomju Savienības republikas, V.Žirinovskis šādos savos izteicienos gan tiešā, gan netiešā veidā ir paudis aicinājumus, kuri apdraud Latvijas valsts drošību. Tādas informācijas izplatīšanu ir pieļāvis elektroniskais plašsaziņas līdzeklis SIA „Baltkom Radio”. Šajā gadījumā elektroniskajam plašsaziņas līdzeklim ir jāuzņemas redakcionālā atbildība gan par studijas viesu izvēli, gan par to, ka abi studijā esošie žurnālisti nepauda savu viedokli, lai atspēkotu V.Žirinovska vēstures faktu sagrozīšanu un izteicienus, kuri apdraud Latvijas valsts drošību. Ņemot vērā to, ka šodienas Krievijas propaganda ir agresīva pret Latvijas valsti, latviešu nāciju un to, ka Krievija šodien cenšas pārrakstīt vēsturi sev labvēlīgā gaisotnē, šādu, Latvijas valsts drošību apdraudošu viedokļu paušana Latvijas Republikā reģistrētā un Latvijas valsti pārstāvošā elektroniskajā plašsaziņas līdzeklī nav pieļaujama. Vienlaikus jāatzīmē, ka Krievija ir okupējusi Krimu un jau vairākus gadus Krievijas atbalstīti separātisti Donbasā apdraud Ukrainas teritoriālo integritāti. Tas norāda uz to, ka Krievijas centieni un aktivitātes ir virzītas V.Žirinovska norādītajā lielas Krievijas izveidošanas virzienā. Tādā sarežģītā ģeopolitiskajā situācijā nākt klajā ar Latvijas ar drošību apdraudošiem izteikumiem un tos izplatīt Latvijā reģistrētam elektroniskajam plašsaziņas līdzeklī ir nepieļaujami. Tādējādi ir jākonstatē, ka Raidījumā, iespējams, ir pārkāpts EPLL 26.panta 7.punkts, kurā noteikts, ka raidījumos nedrīkst ietvert aicinājumus, kas apdraud valsts drošību.

V.Žirinovskis Raidījumā saka, ka Krievijas prezidentam Putinam esot taisnība par 1940.gadu, kad Latvija esot likumīgi iekļauta PSRS sastāvā. Toties 1920.gadā esot notikusi nelikumīga Latvijas izstāšanās no Padomju Krievijas, jo Padomju Krievija izstāšanos nevēlējās, bet Rietumu valstis to uzspieda. 1940.gadā tikusi atjaunota vēsturiskā taisnība. Kā jau minēts, V.Žirinovskis ir paudis, to, ka, ja viņš, bet nevis Jeļcins, 1991.gada jūnijā notikušajās Krievijas prezidenta vēlēšanās, tiktu ievēlēts par Krievijas prezidentu, tad šodien virs Rīgas plīvotu Krievijas karogs, netiktu aizvērtā neviena krievu skola un Latvija būtu guberņa (*skat. augstāk Monitoringa rezultātu 2.punktu*). Raidījuma noslēgumā V.Žirinovskis saka, ka Latvijā 40% krievi un daļa latviešu vēloties atjaunot Padomju Savienību. Nākotnē visiem krieviņiem Baltijā,

Gruzijā un citās bijušajās padomju republikās būšot viena valsts – liela un demokrātiska Krievija. Tomēr, ja kuras no republikām ļoti gribēšot, lai jau paliekt kā neatkarīgas valstis. Viņš gribot iekāpt vilcienā Maskavā Rīgas stacijā un aizbraukt pa tiešo uz Jūrmalu un, kur pa vidu nebūtu robežu un NATO kara spēka (*skat. augstāk Monitoringa rezultātu 6.punktu*). Šajos izteicienos ir saskatāmas pazīmes, kas apdraud Latvijas valsts drošību jo:

pirmkārt, tiek apšaubīta Latvijas izstāšanās leģitimitāte no Padomju Krievijas 1920.gadā, kad Latvija, kļuva par neatkarīgu valsti. Interneta vietnē *historia.lv* ir pieejama informācija¹ par Latvijas – Krievijas 1920.gada 11.augusta miera līgumu: „*2.pants Latvijai bija pats svarīgākais no politiskā viedokļa. Tajā “Krievija bez ierunām atzīst Latvijas valsts neatkarību, patstāvību un suverenitāti un labprātīgi un uz mūžīgiem laikiem atsakās no visām suverēnām tiesībām, kuras piederēja Krievijai attiecībā uz Latvijas tautu un zemi...*”. Tas pavēra ceļu vispārējai starptautiskai Latvijas atzīšanai *deiure*. Šis pants joprojām ir viens no galvenajiem Latvijas valsts tiesiskās doktrīnas stūrakmeņiem un būtiskākajiem argumentiem Latvijas valsts tiesiskās kontinuitātes uzturēšanā.” Augstāk minētais norāda, ka Krievija ir atzinusi Latvijas valsti un uz mūžīgiem laikiem labprātīgi atteikusies no visām suverēnajām tiesībām, kuras Krievijai piederēja attiecībā uz Latvijas tautu un zemi. Tas norāda uz to, ka 1920.gadā Latvija ir leģitīmi izstājusies no Krievijas. Šis abu valstu līgums kļuva par pamatu starptautiskai Latvijas atzīšanai *deiure* 1921.gada 26.janvārī. *Latvijas Vēstnesī* ir pieejams vēstures profesora Antonija Zundas zinātnisks raksts „*26.janvāris Latvijas vēsturē*”, kurā viņš apskata Latvijas starptautiskās atzīšanai *deiure* vēsturiskos un diplomātiskos aspektus²;

otrkārt, saistībā ar Latvijas okupāciju 1940.gadā, augstāk apskatītais Latvijas – Krievijas miera līguma pants viennozīmīgi un nepārprotami norāda uz pretlikumīgu Latvijas inkorporāciju Padomju Savienības sastāvā. Vienlaikus gan jāatzīmē, ka šodienas Krievijas propaganda par okupācijas fakta noliegšanu un par Latvijas brīvprātīgu iestāšanos Padomju Savienības sastāvā, tiek balstīta uz 1940.gada 14. – 15.jūlijā notikušajām vēlēšanām. *Latvijas Nacionālā vēstures muzeja* mājas lapā ir pieejama informācija³, kurā norādīts, ka „*Latvijas okupāciju un aneksiju pilnībā kontrolēja no PSRS iebrāukušais Andrejs Višinskis un PSRS sūtniecības amatpersonas Rīgā. 14.-15.jūlijā tika sarīkotas “vēlēšanas”, kurās bija tikai viens*

¹Latvijas – Krievijas miera līgums (11.08.1920.) <https://www.historia.lv/biblioteka/skirkliis/latvijas-krievijas-miera-ligums-11081920> (skatīts 2020.gada 26.augustā).

²Latvijas Vēstnesis. <https://www.vestnesis.lv/ta/id/83372> (skatīts 2020.gada 27.augustā).

³Latvijas Nacionālais vēstures muzejs. http://lnvm.lv/?page_id=3978 (skatīts 2020.gada 27.augustā).

saraksts ar okupācijas varas izvēlētiem kandidātiem, turklāt to rezultāti tika falsificēti. Ievēlētā “Tautas saeima”, pretēji aģitācijas materiālos paustajam, nekavējoties 1940.gada jūlijā formāli izlēma, ka Latvija vēlas pievienoties PSRS. 1940.gada 5.augustā Maskavā formāli Latvija tika uzņemta PSRS sastāvā. Latvija pretlikumīgi bija pievienota PSRS, taču rūpīgi plānotā okupācijas un aneksijas gaita tika inscenēta kā demokrātiska “tautas gribas” izpausme.” Augstāk minētais norāda uz to, ka 1940.gadā Latvija nelikumīgi tika iekļauta Padomju Savienības sastāvā;

treškārt, V.Žirinovska izteicieni par to, ka virs Rīgas plīvotu Krievijas karogs un Latvija būtu guberņa Krievijas sastāvā, liecina par Latvijas valsts diskreditāciju un nepārprotamu apdraudējumu Latvijas valsts drošībai. Tā faktiski ir 1990.gada 4.maijā atjaunotās Latvijas valsts pastāvēšanas noliegšana;

ceturtkārt, paziņojot to, ka nākotnē Baltijas valstis, Gruzija un citas bijušās Padomju Savienības republikas būs lielas Krievijas sastāvā, ir apdraudējums ne tikai Latvijas valstij, bet arī citām bijušajām Padomju Savienības republikām, kuras ir neatkarīgas valstis. Konkrētu apdraudējumu tieši Latvijas valstij vēsta paziņojums par vēlmi atbraukt no ar vilcienu no Maskavas līdz Jūrmalai, lai vidū nebūtu valstu robežu un NATO karaspēka. Ja Krievija plānotu iestāties Eiropas Savienībā, tad tāds mērķis būtu akceptējams, bet šajā gadījumā šī mērķa realizācija ir jāuztver, kā tas, ka Latvijas valsts ir kļuvusi par Krievijas marioneti vai Latvija ir kā Krievijas guberņa. Tā faktiski ir uzskatāma par 1990.gada 4.maijā atjaunotās Latvijas valsts pastāvēšanas noliegšanu un lielās Krievijas izveidošanas idejas slavināšanu. Tādas Krievijas slavināšana, kuras sastāvā Latvija būtu guberņas statusā, bet ne neatkarīgas valsts statusā. Līdz ar to, konstatējams, ka, iespējams, nav ievēros EPLL 26.panta 7.punkts.

[10] Saskaņā ar Administratīvās atbildības likuma (turpmāk arī – AAL) 132.pantu institūcijai (amatpersonai), izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, jānoskaidro, vai ir izdarīts administratīvais pārkāpums, vai to izdarījusi pie atbildības saucamā persona, vai šo personu var saukt pie administratīvās atbildības, vai ir atbildību mīkstinājoši un pastiprinoši apstākļi, vai ir nodarīts mantisks zaudējums, kā arī jānoskaidro citi apstākļi, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā. Pamatojoties uz AAL 11.panta pirmo daļu, ja personas izdarītais administratīvais pārkāpums konkrētajos apstākļos nav radījis tādu apdraudējumu tiesiski aizsargātajām interesēm, lai par to piemērotu sodu (maznozīmīgs pārkāpums), amatpersona var neuzsākt administratīvā pārkāpuma procesu, bet, ja tas ir uzsākts, amatpersona, augstāka amatpersona

vai tiesa jebkurā stadijā var to izbeigt, nepiemērojot sodu. Šajā gadījumā amatpersona, augstāka amatpersona vai tiesa, ja to atzīst par lietderīgu, izsaka personai aizrādījumu. Aizrādījums nerada tiesiskas sekas.

[11] Juridiskās personas vaina nosakāma, ņemot vērā divus nosacījumus: pirmkārt, vai juridiskajai personai bija iespēja nodrošināt noteikumu ievērošanu, par kuru pārkāpšanu ir paredzēta atbildība, otrkārt, vai juridiskā personā veica nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu šo noteikumu ievērošanu (Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2009.gada 5.marta spriedums lietā Nr. SKA-19/2009). Saskaņā ar Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 25.pantu *“Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi uzņemas redakcionālo atbildību. Elektronisko plašsaziņas līdzekļu redakcionālā atbildība šā panta izpratnē ir efektīva kontrole gan attiecībā uz raidījumu izvēli, gan attiecībā uz to organizāciju programmās un katalogos. Šie noteikumi neattiecas uz programmu retranslāciju.”* Tā kā Baltkom radio pati veido savu programmu un attiecībā uz programmas ietvaros izplatītajos raidījumos uzaicināmo viesu izvēli pieņem redakcionālus lēmumus, Baltkom radio bija iespēja nodrošināt noteikumu ievērošanu atbilstoši Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma prasībām, tostarp nodrošināt tādas informācijas paušanu programmas ietvaros, kas neapdraud Latvijas valsts drošību.

Līdz ar to no lietas apstākļiem secināms, ka ir izdarīts administratīvais pārkāpums un lietā nepastāv apstākļi, kas varētu būt par pamatu lietvedības izbeigšanai (AAL 119.pants), lietā nepastāv apstākļi, lai nepiemērotu administratīvo sodu, kā arī konstatētais pārkāpums nav uzskatāms par maznozīmīgu, un tādēļ Baltkom radio konkrētajā gadījumā nav atbrīvojama no administratīvās atbildības (AAL11.panta pirmā daļa), un tā iemesla dēļ, lai atturētu pārkāpēju un citus elektroniskos plašsaziņas līdzekļus no administratīvo pārkāpumu izdarīšanas, kā arī šādu pārkāpumu atkārtošanās, Padome uzskata, ka nepieciešams Baltkom radio piemērot administratīvo sodu. Padomes ieskatā ar administratīvā soda palīdzību Baltkom radio tiks motivēta savā turpmākajā darbībā nepieļaut atkārtotu iepriekš minētā pārkāpuma izdarīšanu.

[12] Baltkom radio gan savos Padomē iesniegtajos paskaidrojumos, gan padomes sēdes laikā paustajos viedokļos pārkāpuma izdarīšanu neatzīst un no tā var secināt, ka Baltkom radio pārstāvji neizprot izdarītā pārkāpuma nopietnību.

[13] Ievērojot iepriekš minēto un izvērtējot lietā esošās ziņas par faktiem kopumā un savstarpējā sakarībā, Padome secina, ka elektroniskais plašsaziņas līdzeklis Baltkom radio ir 2020.gadai 8.jūlija Raidījumā ir pārkāpusi Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma

26.panta 7.punktu, tādējādi izdarot Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 80.panta pirmajā daļā paredzēto pārkāpumu – „Par šajā likumā noteikto aizliegumu un ierobežojumu pārkāpšanu vai pienākumu neievērošanu attiecībā uz elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmu veidošanu vai pakalpojumu sniegšanu pēc pieprasījuma piemēro brīdinājumu vai naudas sodu fiziskajai personai no desmit līdz simt naudas soda vienībām, bet juridiskajai personai — no simt līdz divtūkstoš naudas soda vienībām.” AAL 16.panta otrā daļu nosaka, ka “viena naudas soda vienība ir pieci euro.” No minētā izriet, ka par EPLL 80.panta pirmās daļas pārkāpumu juridiskām personām var piemērot naudas sodu no 500 euro līdz 10 000 euro.

[14] AAL 19.panta pirmā daļa nosaka, ka “sodu par administratīvo pārkāpumu piemēro ietvaros, ko nosaka likums vai pašvaldību saistošie noteikumi, kuros paredzēta atbildība par izdarīto pārkāpumu.

[15] AAL 19.panta otrajā daļā noteikts, ka “nosakot administratīvā soda veidu un mēru, ņem vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pie atbildības saucamās personas personību (juridiskajai personai — reputāciju), mantisko stāvokli, pārkāpuma izdarīšanas apstākļus, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.” Nosakot soda apmēru, Padome ņem vērā turpmāk norādītos apsvērumus:

[15.1] Administratīvo atbildību pastiprinoši vai mīkstinoši apstākļi nav konstatēti.

[15.2] Pārkāpums radies, jo Baltkom radio neveica visus iespējamus pasākumus Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 26.panta 7.punkta noteikumu ievērošanai, tajā skaitā neizvērtēja konkrēto viesu (*dažādu viedokļu paudēju*) uzaicināšanu uz Programmas veidotajiem un izplatītajiem informatīvi analītiskajiem diskusiju raidījumiem, lai izslēgtu pārkāpuma seku iestāšanās iespēju. Baltkom radio nav apzinājusies savu darbību prettiesisko raksturu un nav paredzējusi pārkāpuma seku iestāšanās iespēju, kaut gan tās varēja un vajadzēja paredzēt.

[15.3] Padome, izvērtējot raidījumus, ņem vērā arī to, ka minētie raidījumi ir izskanējuši publiski un sasnieguši lielu sabiedrības daļu. Ievērojot minēto, uzskatāms, ka Baltkom radio izdarītās darbības kvalificējas kā būtisks pārkāpums.

[15.4] Baltkom radio pārkāpumu neatzīst un no tā var secināt, ka Baltkom radio pārstāvji neizprot izdarītā pārkāpuma nopietnību.

[15.5] Saskaņā ar publiski pieejamo Baltkom radio finanšu rādītāju pārskatu par 2019.gada periodu Baltkom radio 2019.gada apgrozījums ir bijis 190 269 *euro*, bet 2019.gadu Baltkom radio ir noslēgusi ar 18 645 *euro* zaudējumiem.

[15.6] Juridiskas personas vaina nosakāma, ņemot vērā divus nosacījumus: pirmkārt, vai juridiskajai personai bija iespēja nodrošināt noteikumu ievērošanu, par kuru pārkāpšanu ir paredzēta administratīvā atbildība, otrkārt, vai juridiskā persona veica nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu šo noteikumu ievērošanu (*sk. Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2009.gada 5.marta spriedums lietā Nr.SKA-19/2009*).

[15.7] Saskaņā ar AAL 13.pantu “*Administratīvais sods ir ietekmēšanas līdzeklis, kas tiek piemērots administratīvo pārkāpumu izdarījušajai personai, lai aizsargātu sabiedrisko kārtību, atjaunotu taisnīgumu, sodītu par izdarīto pārkāpumu, kā arī atturētu administratīvo pārkāpumu izdarījušo personu un citas personas no turpmākas administratīvo pārkāpumu izdarīšanas.*”

[15.8] Ņemot vērā iepriekš minēto, Padome uzskata par nepieciešamu piemērot administratīvo sodu 1600 (viens tūkstotis seši simti) naudas soda vienības jeb 8000 (astoņi tūkstoši) *euro*, kas uzskatāms par soda apmēru, kas nenodara Baltkom radio pārkāpumu nesamērojamus materiālus zaudējumus, vienlaikus stimulējot SIA “Baltkom Radio” un citus elektroniskos plašsaziņas līdzekļus turpmāk ievērot EPLL prasības attiecībā uz programmu veidošanu.

Ievērojot minēto un saskaņā ar Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 80.panta pirmo daļu un Administratīvās atbildības likuma 151.panta 1.punktu, kā arī 153.panta pirmo daļu, Padome

n o l e m j :

- 1. Sodīt elektronisko plašsaziņas līdzekli SIA “Baltkom radio” reģistrācijas numurs 40003862550, par Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 80.panta pirmajā daļā paredzētā pārkāpuma izdarīšanu 2020.gada 8.jūlijā, uzliekot naudas sodu 1600 (viens tūkstotis seši simti) naudas soda vienības jeb 8000 (astoņi tūkstoši) *euro* apmērā.**

2. Pieņemto lēmumu paziņot SIA "Baltkom radio".

Administratīvais sods jāsamaksā 1 (viena) mēneša laikā zemāk norādītajā bankas kontā:

Saņēmējs: Valsts kase

Reģistrācijas Nr.90000050138

Konta Nr. LV78TREL1060001019900

Saņēmēja banka: Latvijas Banka

Bankas BIC: TRELLV22

Saskaņā ar Administratīvās atbildības likuma 166.panta pirmo un otro daļu, kā arī 168.panta pirmo daļu persona, kura saukta pie administratīvās atbildības šo lēmumu desmit darba dienu laikā no lēmuma paziņošanas dienas var pārsūdzēt rajona (pilsētas) tiesā pēc tās juridiskās adreses, iesniedzot sūdzību Nacionālajai elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomei. Saskaņā ar Administratīvās atbildības likuma 262.pantu termiņš lēmumā noteiktā naudas soda labprātīgai izpildei pilnā apmērā tiek noteikts 1 (viens) mēnesis no dienas, kad lēmums ir stājies likumīgā spēkā. Naudas soda brīvprātīgas izpildes kārtība ir noteikta Administratīvās atbildības likuma 263.pantā. Gadījumā, ja naudas sods labprātīgi netiek samaksāts šajā lēmumā noteiktajā termiņā, tad saskaņā ar Administratīvās atbildības likuma 269.panta pirmo daļu iestāde pēc naudas soda brīvprātīgas izpildes termiņa beigām nekavējoties nodod lēmumu par sodu piespiedu izpildei zvērinātam tiesu izpildītājam.

Ar cieņu

Padomes priekšsēdētāja vietniece

Aurēlija Ieva Druviete

*DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA
ZĪMOGU*